

Akademie věd České republiky

LXII. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 12. prosince 2023

Bod programu: **5**

ZPRÁVA DOZORČÍ KOMISE AKADEMICKÉHO SNĚMU AV ČR O JEJÍ ČINNOSTI V OBDOBÍ OD LXI. ZASEDÁNÍ AKADEMICKÉHO SNĚMU AV ČR

Dozorčí komise Akademického sněmu AV ČR (dále též „Dozorčí komise“ nebo „DK“) se v roce 2023 sešla na svém prezenčním zasedání **šestkrát**, a to na ustavujícím zasedání dne 23. ledna 2023, dále 27. února 2023, 27. března 2023, 19. června 2023, 25. září 2023, 23. října 2023 a 20. listopadu 2023. Zasedání na konci září bylo mimořádně svoláno v souvislosti se zprávou interního auditora a její medializací. Ve všech případech byla zasedání DK usnášeníschopná.

Ustavujícím zasedání Dozorčí komise **23. ledna 2023** byla přítomna předsedkyně AV ČR prof. RNDr. Eva Zažímalová, CSc., dr. h. c., která úvodem pohovořila o významu Dozorčí komise, jejích významnějších úkolech související s fungováním Akademie věd ČR. Zmínila tradičně zažitě zvyklosti související s výkonem funkce předsedy, místopředsedy a členů DK a poděkovala všem přítomným za zájem a nasazení, které budou výkonu své funkce věnovat. V následné volbě byl **předsedou DK zvolen prof. Ing. Miroslav Tůma, CSc.** Volba místopředsedy DK byla s ohledem na dvakrát nerozhodný výsledek hlasování přesunuta na příští zasedání. DK se rovněž věnovala přípravě jednacího řádu; po diskusi byla jmenována pracovní skupina s úkolem zpracovat návrh jednacího řádu na příští zasedání.

Na svém druhém zasedání DK konané **27. února 2023** úvodem zvolila **místopředsedkyní DK JUDr. Lenku Vostrou, Ph.D.**, dále se věnovalo projednání připraveného návrhu jednacího řádu DK. Po diskusi byly zapracovány dílčí úpravy a **jednací řád** byl schválen a připraven pro předložení Akademickému sněmu AV ČR. V souvislosti s úpravou ustanovení jednacího řádu o střetu zájmů se DK shodli, že na úložiště DK vloží každý člen přehled svých funkcí v akademickém prostředí a statutárních orgánech, úvazky, ze kterých pobírají příjem z rozpočtu AV ČR, a další relevantní informace.

Na třetím zasedání **27. března 2023** DK zejména projednala návrh **Zprávy o hospodaření Akademie věd ČR v roce 2022** a výňatek ze závěrečného účtu. K tomuto bodu programu vystoupil RNDr. Martin Bilej, DrSc., místopředseda a člen předsednictva Akademické rady AV ČR, který prezentoval přítomným členům předmětnou zprávu a zevrubně je seznámil s procesem tvorby rozpočtu AV ČR a rozdělováním prostředků v rámci rozpočtové kapitoly AV ČR. Zdůraznil, že v tomto roce AV ČR s ohledem na cenový trh upřednostní směrem ke svým pracovištím podporu energií a inflace na úkor dotací na přístrojové vybavení.

Z následující diskuse vyplynula doporučení Dozorčí komise, která měla za to, že s ohledem na zvyšování reálných cen by se AV ČR neměla spokojit s každoročním navýšením výdajů státního rozpočtu na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací 4 %. Závazek plynoucí z Memoranda zní usilovat o navýšení nejméně o 4 %, z čehož vyplývá možnost usilovat i o vyšší navýšení. Dále podtrhla zajištění spravedlivého rozdělování finančních prostředků, zejména ve mzdové oblasti u humanitních oborů ve srovnání s ostatními vědními obory. Ohledně rozdělování finančních prostředků a hodnocení činnosti pracovišť AV ČR se DK dohodla zabývat se danou problematikou na svém příštím zasedání a přizvat příslušného člena Akademické rady AV ČR.

Dále byla na tomto zasedání projednána **Zpráva o činnosti Akademické rady AV ČR** za období od LX. zasedání Akademického sněmu AV ČR a návrh Výroční zprávy o činnosti Akademie věd ČR za rok 2022. Vzhledem k tomu, že Zpráva o činnosti AR AV ČR byla Dozorčí komisi předložena až po jejím schválení Akademickou radou AV ČR, DK ji po diskusi vzala na vědomí. K návrhu Výroční zprávy o činnosti AV ČR za rok 2022 Dozorčí komise konstatovala,

že odpovídá zvyklostem a standardům uplatněným v předchozích letech a rovněž jej vzala na vědomí. DK se dále zabývala přípravou **Zprávy Dozorčí komise o její činnosti** za období od LX. zasedání Akademického sněmu AV ČR, která po diskusi a provedených úpravách byla schválena všemi členy DK.

Tématem, kterým se Dozorčí komise zabývala na svém čtvrtém zasedání **19. června 2023**, bylo **hodnocení pracovišť AV ČR**. Hostem zasedání byl prof. Ing. Jiří Homola, CSc., DSc., člen Akademické rady AV ČR pověřený mj. koordinací přípravy a průběhu periodického hodnocení pracovišť AV ČR a koordinací této agendy s národním systémem hodnocení výzkumných organizací, který s podrobným výkladem prezentoval hodnocení činnosti pracovišť AV ČR včetně jeho vztahu k hodnocení podle Metodiky M17+. Shrnul hodnocení pracovišť AV ČR za období 2015-2019. Konstatoval, že AV ČR hodnotí 52 výzkumně-orientovaných pracovišť a 2 výzkumně-infrastrukturní pracoviště. Podtrhl, že hodnocení probíhá až na úrovni výzkumných týmů, nikoliv pouze institucí. Rekapituloval cíle hodnocení i jeho principy. Během a po ukončení prezentace probíhala diskuse.

DK vyjádřila podporu představenému záměru upravit koncepci a parametry připravovaného hodnocení pracovišť AV ČR, a to zejména hodnocení podle skutečně organizační struktury pracovišť; sestavení hodnotících panelů pro jednotlivé ústavy na míru, lze tak zajistit dostatečnou odbornost i vzhledem k vysoké multidisciplinaritě a interdisciplinaritě pracovišť; neporovnávání ústavů navzájem, ale vzhledem ke světové úrovni a zvyklostem v daných oborech; prostor pro zdůraznění důležitých výsledků pracoviště, což nemusí být publikace. DK při diskusi také vyjádřila podporu koncepčním úvahám, zejména zavedení „mid-term“ negociace s vedoucími pracovišť; zavedení hodnocení dopadu velkých investic do přístrojů a infrastruktury; zavedení „nebibliometrického“ hodnocení publikační aktivity, nicméně je vhodné nový systém velmi dobře vysvětlit a komunikovat pracovníkům AV ČR i veřejnosti; zaměření zejména na identifikaci a zlepšování slabin, nikoliv kdo je nejlepší. DK ve svém usnesení ocenila promyšlenost různých aspektů v připravovaném hodnocení pracovišť AV ČR stejně jako snahu o objektivní hodnocení pracovišť a rozdělování institucionálních prostředků a vyhodnocování přijatých opatření tak, aby byly skutečným přínosem pro řízení a rozvoj pracovišť.

Po medializaci výsledků interního auditu AV ČR počátkem léta si následně DK po hlasování per rollam vyžádala předložení **zprávy interního auditora** č. 1/2023 a souvisejících materiálů dle uvážení Akademické rady AV ČR a svolala mimořádné zasedání DK dne **25. září 2023**. Po prostudování a následné diskusi o souboru materiálů předložených předsedkyní AV ČR k této záležitosti DK konstatovala, že z materiálů vyplývá, že se AV ČR situací adekvátně zabývá. DK bude vývoj situace nadále sledovat. S ohledem na skutečnost, že předmětná záležitost není dosud uzavřena, DK se dohodla, že nebude prozatím přijímat žádné usnesení.

Páté zasedání DK dne **23. října 2023** se zabývalo **koordinací programů podpory excelence** v rámci AV ČR. K danému tématu byla přizvána Ing. Jana Bludská, CSc., členka AR AV ČR pověřená mj. koordinací agendy programů podpory excelence v rámci AV ČR, včetně dotačního řízení v této oblasti a zastupováním při řešení koncepčních finančních a rozpočtových záležitostí a jejich implementací, včetně dotačního řízení ve svěřené oblasti. Ing. Bludská se před zasedáním z naléhavých důvodů ze zasedání omluvila a na základě jí připravené prezentace poskytla JUDr. Lenka Vostrá, místopředsedkyně DK, informace o jednotlivých programech podpory excelence v prostředí AV ČR.

Jak z prezentace, tak z průběžné i následující diskuse vyplynula k některým programům podpory excelence doporučení DK, která směřovala k Programu podpory lidských zdrojů, Programu prémie Otto Wichterleho, Akademické prémii, Prémii Lumina Quaeruntur a ERC-AV ČR-CZ. DK rovněž navrhla u programů podpory excelence vyhodnotit za delší časové období jejich fungování, dopady, efektivitu, aktuálnost a navrhnout případné změny.

Na svém posledním zasedání tohoto roku dne **20. listopadu 2023** projednala DK **materiály pro zasedání Akademického sněmu AV ČR**, a to konkrétně návrh Zprávy o činnosti AR AV ČR za období od LXI. zasedání Akademického sněmu zpracovaný Akademickou radou AV ČR. Dozorčí komise konstatovala, že zpráva odpovídá zvyklostem a standardům uplatněným v předchozích letech a vzala ji na vědomí. Upozornila na vhodnost uvádět v následujících zprávách též spolupráci Akademické rady AV ČR s Dozorčí komisí.

Návrh Zprávy o ekonomické situaci Akademie věd ČR a návrh jejího rozpočtu na rok 2024 prezentoval na zasedání DK osobně RNDr. Martin Bilej, DrSc. DK vzala zprávu na vědomí. V diskusi zazněl podnět, aby Akademická rada zvážila v následujících zprávách uvádět podrobnější zdůvodnění významných rozpočtových položek.

DK dále projednala a schválila Zprávu dozorčí komise Akademického sněmu AV ČR o její činnosti v období od LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR. Prezentací zprávy na LXII. zasedání AS AV ČR pověřila předsedu DK.

V programu v bodě různém se DK zabývala návrhem nového zákona o podpoře výzkumu, vývoje, inovací a transferu znalostí, který se nachází v mezirezortním připomínkovém řízení. Byly připraveny připomínky, které byly předány Předsednictvu Akademické rady AV ČR.

Návrh usnesení Akademického sněmu

Akademický sněm

schvaluje (s připomínkami) předloženou zprávu Dozorčí komise Akademického sněmu AV ČR o její činnosti v období od LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR.